L'illa dels llibres

Actualitat literària

NÚMERO 27

6 Margaret Atwood una vida entre natura, literatura i resistència

19 SÁINZ DE LA MAZA IRROMP A NETFLIX AMB CIUDAD DE SOMBRAS

10 25 recomanacions de llibres per aquest Nadal

JO NESBO "El crim és una eina per parlar del caràcter humà" 20

DE NÀPOLS AL MÓN: ELENA FERRANTE I ELS DEU ANYS DE LA SAGA "L'AMIGA GENIAL" 4

DESEMBRE 2025

CONTINGUTS

06 MARGARET ATWOOD PUBLICA LES SEVES MEMÒRIES MÉS REVELADORES: UNA VIDA ENTRE NATURA, LITERATURA I RESISTÈNCIA

20 TORNA JO NESBO AMB MINESSOTA

03 DE NÀPOLS AL MÓN: ELENA FERRANTE I ELS DEU ANYS DE LA SAGA "L'AMIGA GENIAL"

NOTA DE L'EDITOR

Al desembre a L'Illa dels Llibres fem les tradicionals **25 recomanacions de Nadal.** Llibres per llegir, regalar i compartir aquestes festes.

Aquest mes, el protagonisme recau en grans figures de la literatura contemporània. **Margaret Atwood** obre el número amb la publicació de les seves memòries, un recorregut vital que connecta natura, compromís i creació literària. També celebrem els deu anys de L'amiga genial, d'**Elena Ferrante**, una saga que ha redefinit la manera d'explicar l'amistat, la classe social i la condició femenina a Europa. La mirada internacional es completa amb **Jo Nesbø**, que trasllada per primer cop el seu univers criminal als Estats Units amb la novel·la Minessota.

Dediquem una atenció especial a l'actualitat del **sector editorial català**, que tanca l'any amb xifres sòlides però amb reptes de fons: la comprensió lectora, el finançament cultural i l'impacte —sovint controvertit— de la intel·ligència artificial en la creació literària. Les llibreries hi apareixen com a espais clau de prescripció, cohesió i bibliodiversitat en temps d'incertesa.

Destaquem la nova edició il·lustrada de la novel·la Hammnet de **Maggie O'Farrell** i celebrem l'arribada d'una nova traducció al català d'un clàssic Huckleberry Finn, de **Mark Twain**, que permet redescobrir la seva obra amb una mirada renovada i actual, reafirmant la vigència d'una veu fonamental de la literatura universal.

La revista també mira cap a l'audiovisual amb l'estrena a Netflix de l'adaptació de Ciudad de sombras, la novel·la d'**Aro Sáinz de la Maza.**

JORDI MILIAN
Director de L'Illa dels Llibres

10 ELS 25 LLIBRES PER RECOMANAR, LLEGIR I REGALAR AQUEST NADAL

19 SÁINZ DE LA MAZA IRROMP A NETFLIX AMB CIUDAD DE SOMBRAS

22 LA GRAN ODISSEA DE MARK TWAIN TORNA A SONAR EN CATALÀ AMB LA NOVA TRADUCCIÓ DE D'HUCKLEBERRY FINN

23 LA NOVEL·LA HAMNET DE MAGGIE O'FARRELL ES RENOVA EN UNA EDICIÓ IL·LUSTRADA

L'Illa dels Llibres

INFO@ILLADELSLLIBRES.COM

WWW.ILLADELSLLIBRES.COM

DIRECCIÓ I TEXTOS JORDI MILIAN

Els editors denuncien l'ús il·legal d'obres per entrenar la intel·ligència artificial

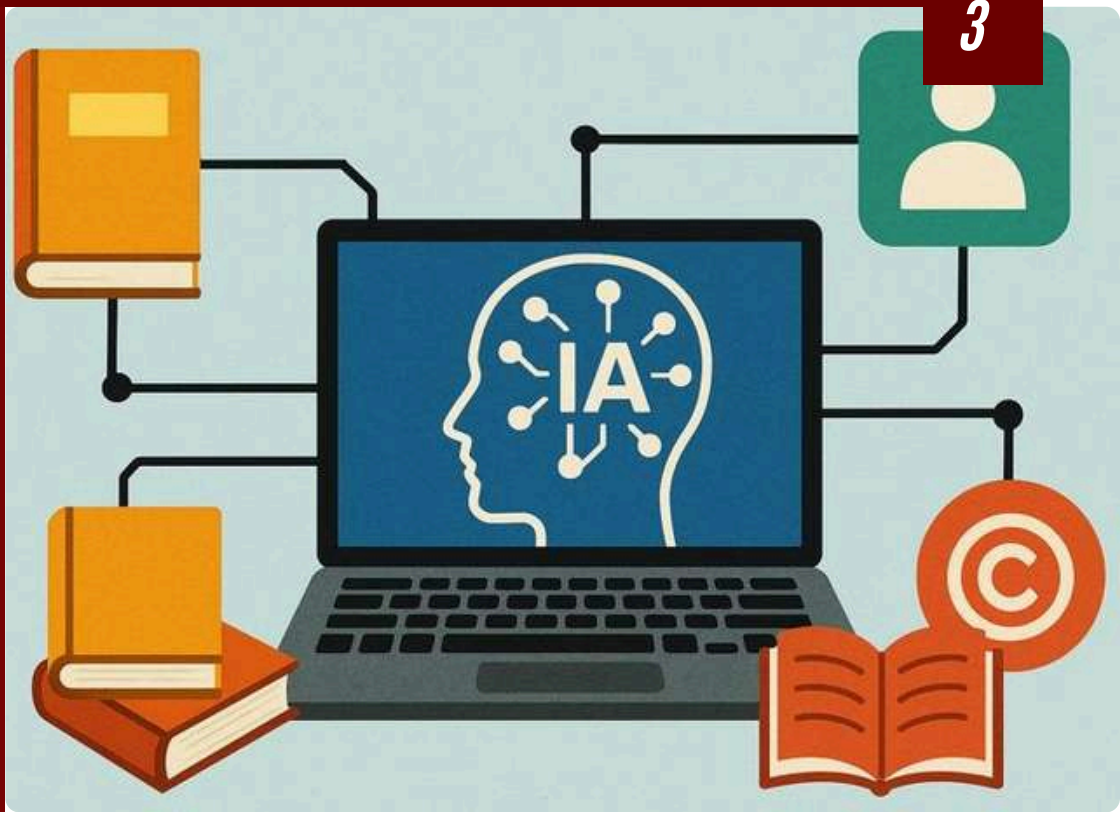

El sector editorial català modera el creixement el 2025 però tornarà a tancar amb xifres rècord, mentre el Gremi alerta sobre la intel·ligència artificial, la comprensió lectora i la manca de pressupost cultural.

El sectir editorial tancarà el 2025 amb un sector editorial sòlid, en expansió moderada però sostinguda, i amb xifres que tornen a marcar rècord. El Gremi d'Editors de Catalunya preveu un creixement al voltant del 4 %, una dada que confirma la consolidació del llibre com una de les principals opcions d'oci cultural del país. Si es mira amb perspectiva, l'evolució és encara més significativa: entre el 2019 i el 2025, el sector ha crescut un 29 %, un registre que explica la bona salut de la indústria editorial catalana.

Les dades les ha fet públiques el president del Gremi, Patrici Tixis, en una roda de premsa de balanç anual. "El llibre continua essent la primera indústria cultural del país", ha remarcat, recordant que el sector dona feina, de manera directa i indirecta, a més de 35.000 persones. Tot i això, Tixis ha advertit que l'estabilització del mercat no pot amagar "reptes estructurals de gran abast" que amenacen el futur de la creació i la lectura.

Ficció i joves, els motors del creixement

El bon comportament del 2025 s'explica sobretot per la fortalesa de la ficció i de la literatura juvenil, tant en català com en castellà. Aquestes categories continuen atraient nous lectors i contribueixen a rejovenir una piràmide lectora que, durant dècades, havia mostrat símptomes d'envelliment. Segons els indicadors d'hàbits de lectura, el 65,5 % de la població llegeix llibres de manera habitual, però el percentatge s'enfila fins al 75 % entre els joves de 14 a 24 anys.

Intel·ligència artificial: creixement amb ombres

Un dels punts més crítics del balanç és l'ús de continguts editorials per entrenar sistemes d'intel·ligència artificial generativa. **El Gremi denuncia que les grans plataformes tecnològiques utilitzen obres d'autors i editors sense autorització ni compensació econòmica, i sovint a partir de continguts obtinguts de manera il·legal.** "S'inverteixen milers de milions en tecnologia, però ni un euro en els continguts", lamenten des del sector.

La crítica s'estén també a l'Administració pública.

Tixis ha estat especialment dur amb el sistema ALIA, impulsat des del sector públic, que —segons el Gremi— s'ha alimentat de continguts il·legals sense demanar permís als autors. Els editors reclamen un marc regulador clar i aplicat de manera efectiva que garanteixi la sostenibilitat econòmica de la creació, la traducció i l'edició, i que eviti una explotació massiva d'obres sense retorn.

Comprensió lectora i escola, assignatures pendents

Malgrat les bones dades del mercat, el Gremi alerta que la comprensió lectora continua sent un dels punts febles del sistema educatiu català. Per això reclama que la lectura esdevingui un eix central del currículum escolar i exigeix una aplicació real del Pla nacional del llibre i la lectura, especialment pel que fa a la implantació de biblioteques d'aula. "Són una eina clau per crear hàbits lectors estables, sobretot en els primers anys", ha recordat Tixis.
En aquest context, els editors tornen a posar el focus en el finançament: el pressupost de Cultura de la Generalitat encara no arriba al 2 % compromès per les forces polítiques, una xifra que consideren imprescindible per desplegar polítiques estructurals de foment de la lectura.

Llibreries fortes en temps de canvi

El 2025 també ha confirmat el paper central de les llibreries. Més del 70 % dels lectors continua confiant en el llibreter com a prescriptor, en un moment en què el trànsit a Internet ha caigut més d'un 20 %, afectant el comerç electrònic. El Gremi subratlla que les llibreries són molt més que punts de venda: són espais culturals, de cohesió territorial i una garantia de bibliodiversitat. Per això reclama mesures de suport específiques davant la gentrificació i la competència dels grans actors digitals.

De Nàpols al món: Elena Ferrante i els deu anys de la saga “L’Amiga genial”

L’amistat de Lila i Lenù i el misteri de Ferrante tornen a l’actualitat amb la reedició en un volum únic de L’amiga genial, que inclou material inèdit de l’autora.

Fa deu anys, pocs imaginaven que una història ambientada en un barri obrer del Nàpols dels anys cinquanta podria acabar convertint-se en un dels grans fenòmens literaris del segle XXI. Amb L’amiga genial, Elena Ferrante va obrir una finestra a un univers intensament humà, on l’amistat i la rivalitat de dues nenes, Lila i Lenù, servien per explicar molt més que les seves vides: tot un sistema de relacions socials, culturals i emocionals que definien Itàlia —i, per extensió, Europa— en ple canvi.

Ara, l’editorial Lumen celebra el desè aniversari de la publicació de la tetralogia amb una edició commemorativa que reuneix en un sol volum els quatre llibres —L’amiga genial, Història del nou cognom, Una fuig, l’altra es queda i La nena perduda—, acompanyats d’un apèndix inèdit amb reflexions de l’autora sobre el procés d’escriptura i el sentit del projecte. Aquesta nova edició arribarà a les llibreries el 13 de novembre i permetrà als lectors recórrer, d’una sola tirada, una de les aventures literàries més celebrades del nostre temps.

El retrat d’una amistat — i d’una època

El cor de la saga és la relació entre **Lila Cerullo** i **Lenù Greco**, dues amigues unides per un vincle que oscil·la constantment entre la devoció i la rivalitat. A L’amiga genial / La amiga estupenda,, Ferrante narra la seva infància en un barri dominat per la pobresa, la violència i les jerarquies socials. És un món tancat, on la intel·ligència no garanteix res i on l’astúcia és sovint l’única eina per sobreviure.

El segon volum, Història del nou cognom / Un mal nombre, retrata la turbulenta joventut de les protagonistes. Lila s’ha casat massa aviat i comença a comprendre el pes de la submissió i del poder masculí; Lenù, en canvi, troba en l’educació una escletxa per escapar del destí del barri. Ferrante descriu amb una precisió gairebé clínica com el coneixement pot obrir portes, però també allunyar-te d’allò que més estimes.

Amb Una fuig, l’altra es queda / Las deudas del cuerpo, la narració entra en la maduresa i en la convulsió política dels anys seixanta i setanta. Lila treballa en una fàbrica i es veu immersa en la lluita obrera; Lenù es casa amb un intel·lectual del nord i comença a experimentar la contradicció entre la seva vocació i la maternitat. És un llibre sobre el cos com a camp de batalla —el cos de la dona, el cos social, el cos que resisteix.

El cicle culmina amb La nena perduda/ La niña perdida, on Ferrante tanca la història amb una serenor colpidora. Les

Les dues dones, ja adultes, s'enfronten al balanç de tot el que han viscut i perdut. La desaparició final de Lila, suggerida des de la primera pàgina de la saga, es converteix en símbol de tot allò que s'esvaeix amb el temps: la joventut, la memòria, la identitat.

Una sola veu, quatre llibres

Des del principi, Ferrante va concebre aquests volums com una única gran novel·la, una mena de "biografia doble" sobre com el talent, la classe i el destí poden separar dues persones que, en el fons, són inseparables. La seva prosa, aparentment senzilla però carregada de matisos, combina la força emocional amb una mirada lúcida sobre les estructures socials. En les pàgines de Ferrante no hi ha grans gestos heroics, sinó una successió de gestos petits que revelen el pes del món en la vida quotidiana.

L'edició que ara presenta Lumen ofereix per primer cop l'oportunitat de llegir la saga d'un sol alè, com l'autora l'havia imaginat. L'apèndix final, amb textos fins ara inèdits, aporta una mirada més propera al seu procés creatiu i a la seva concepció de la literatura com un espai on la veritat emocional pesa més que qualsevol dada biogràfica.

El misteri d'una autora invisible

El que envolta Elena Ferrante continua sent tan fascinant com la seva obra. Des del seu debut als anys noranta, l'autora ha defensat amb fermesa el seu anonimat. No concedeix entrevistes personals ni apareix en actes públics; només parla a través del correu electrònic o d'articles signats. "Descobrir la personalitat de qui escriu a través de les seves històries és la millor manera de llegir", va dir una vegada, sintetitzant una actitud que s'ha convertit en part essencial del seu mite.

Aquest misteri, lluny de restar-hi credibilitat, ha reforçat la seva posició. En una època on la sobreexposició és la norma, Ferrante ha demostrat que es pot ser una de les escriptores més influents del món sense mostrar el rostre. El seu nom —o potser el seu pseudònim— és avui sinònim d'autenticitat, d'intel·ligència i d'una mirada femenina sense concessions.

Un llegat consolidat

La tetralogia napolitana ha estat traduïda a més de quaranta idiomes, ha venut milions d'exemplars i ha donat lloc a una aclamada sèrie de televisió produïda per HBO i RAI.

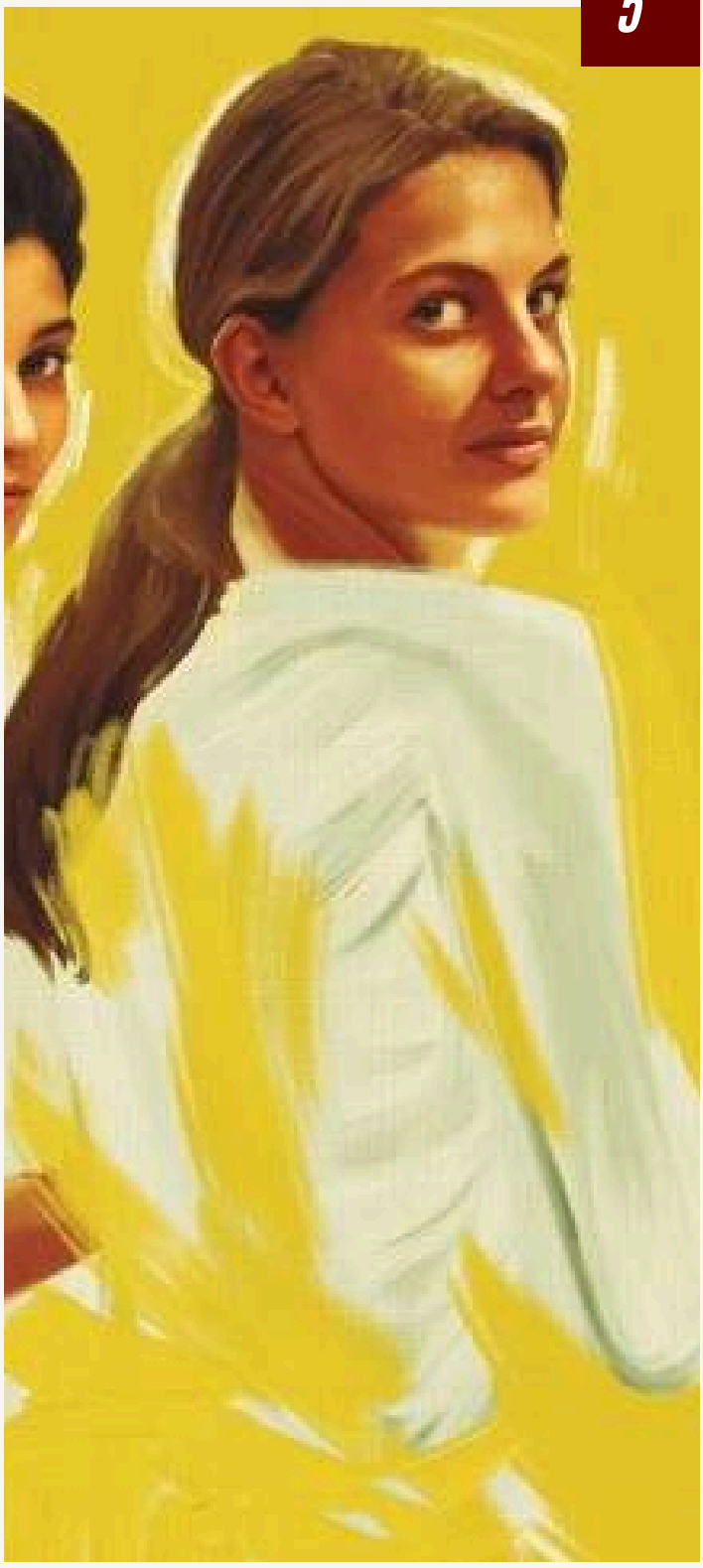

Crítics i lectors coincideixen que Ferrante ha obert una nova via per a la narrativa contemporània: una literatura compromesa amb la vida interior però ancorada en la realitat social.

Amb aquesta nova edició, Lumen no només celebra un aniversari: reafirma el lloc de Ferrante com una de les grans novel·listes actuals. La història de Lila i Lenù continua captivant perquè parla de tots nosaltres: de l'amistat que ens construeix i ens limita, del desig d'escapar del que som, i de la impossibilitat —i alhora la necessitat— de tornar a casa

Margaret Atwood publica les seves memòries més reveladores: una vida entre natura, literatura i resistència

A Libro de mis vidas. Como unas memorias (Salamandra), Margaret Atwood obre les portes del seu univers creatiu i vital: de la infantesa als boscos del Canadà a l'origen de les seves novel·les més icòniques, passant per manies, pors, humor i una vida marcada per la resistència, la curiositat i el compromís literari.

Quan una autora com Margaret Atwood decideix explicar-se, el resultat no pot ser una simple memòria lineal. La canadenca —mítica, incòmoda, lúcida fins a la insolència— ha convertit la seva pròpia vida en un vast territori literari. Ara, amb Libro de mis vidas. Como unas memorias, Atwood ofereix un volum de 688 pàgines que és alhora autobiografia, assaig, laboratori narratiu i testimoni d'una època.

Atwood escriu sobre ella mateixa amb la mateixa ironia i lucidesa amb què ha escrutat la condició humana en novel·les com El cuento de la criada, Ojo de gato o Alias Grace. Però aquí la mirada es torna més íntima, més vulnerable i més reveladora. Per primera vegada, la narradora que ha convertit el futur en advertència i el passat en matèria literària obre les portes del seu univers personal i creatiu.

Una infantesa als boscos: la forja d'una mirada singular

La història d'Atwood comença ben lluny del panorama urbà i mediàtic que posteriorment ocuparia. Nascuda el 1939 a Ottawa, va passar bona part de la infantesa als boscos del nord de Quebec, envoltada d'un paisatge feréstec i d'uns pares que combinaven la ciència amb un esperit llibertari. Aquella etapa nòmada —"sense lligams", com recorda— va modelar el seu vincle amb la natura, la seva capacitat d'observació i la seva independència radical.

Aquest entorn va ser la primera escola literària. Allà va començar amb poemes sobre gats (que no podia tenir), obres teatrals per a fantasmes i històries protagonitzades per formigues. Però el despertar definitiu va arribar a la biblioteca pública de Toronto, on va descobrir Edgar Allan Poe. Als setze anys, la literatura ja no era un passatemps: era un destí.

La vocació que no s'ordena: Atwood i el procés d'escriptura

Atwood confessa que no pot escriure des del control absolut. Es defineix com una autora "desorganitzada", incapaç de disfrutar si ja té tot el mapa de la història al cap. Necessita improvisar, deixar espai a l'inesperat, mantenir oberta la porta del dubte. A Libro de mis vidas invoca dues divinitats creatives: Apol·lo (ordre, forma) i Hermes (travesura, intuïció). "Hermes és el que apareix quan estàs encallada", admet l'escriptora.

Aquesta manera d'entendre l'ofici —com un procés més exploratori que metòdic— és un dels fils conductors del llibre. Atwood defensa que tota escriptura és un acte

inevitablement autobiogràfic, perquè les idees que arriben a la pàgina han passat abans per la ment de qui les escriu. La seva vida i la seva ficció són vasos comunicants.
Un detall fascinant és el seu procés de triar noms de personatges: n'investiga la freqüència històrica, la sonoritat, la càrrega simbòlica. Concebre un nom, per Atwood, és donar vida. Tant és així que en el llibre exposa cinc principis que utilitza sempre, una mena de poètica nominal que revela la precisió amb què treballa el llenguatge.

Ser dona i escriptora: una carrera contra el corrent

Atwood mai no ha maquillat les dificultats del seu camí. Als inicis, firmava amb les inicials M. E. Atwood per evitar prejudicis. La crítica, en ocasions, la lloava "per no semblar una escriptora dona". D'altres la jutjaven per la veu, els cabells, la manera de vestir. Quan estudiava, un tutor li va dir que abandonés la literatura i "busqués un bon marit". Ella li va respondre amb una de les frases més atwoodianes del llibre: és millor "ser un ésser humà insatisfet que un porc satisfet".
Aquest esperit indòmit ha marcat la seva obra i la seva trajectòria pública. Per a Atwood, la literatura ha estat sempre una manera de dir NO: a la submissió, a la desigualtat, a la mirada que redueix les dones a categories menors. El llibre recull múltiples episodis en què l'autora, lluny de rendir-se, converteix la discriminació en matèria narrativa.

Una intimitat inesperada: manies, pors i humor d'una llegenda

Una de les seccions més sorprenents de Libro de mis vidas és aquella en què Margaret Atwood aparta, per un moment, l'aura d'autora de culte i es mostra amb una naturalitat gairebé domèstica. L'escriptora —sovint percebuda com una figura severa, gairebé oracular— es revela aquí com una dona plena de manies, rituals i petites obsessions que humanitzen la seva llegenda.
La seva passió per l'ornitologia, per exemple, no és un simple passatemps: és un fil que la connecta directament amb la infantesa al bosc, on va aprendre a reconèixer espècies pel cant abans que a distingir-les en un llibre. Observava ocells aleshores i ho continua fent avui, com una manera de tornar a un món anterior a la fama, anterior fins i tot a la literatura.
Aquest mateix sentit de joc i de llibertat es reflecteix en les postals de Nadal que envia cada any als seus editors. No compra targetes: les dibuixa ella mateixa. Hi apareixen, segons confessa, comentaris sarcàstics sobre el món, animals amb expressions de resignació còmica i algun missatge velat sobre l'estat de la cultura. És la Atwood més divertida, més iconoclasta, més ella.
També hi ha espai per parlar de pors reals. Durant els seus anys a Harvard, en plena alarma social per l'"Estrangulador de Boston", l'autora va decidir apuntar-se a classes de judo. No era una excentricitat, sinó una mesura d'autodefensa davant d'una sensació d'inseguretat que s'estenia als dormitoris femenins. És una imatge inesperada: Atwood, abans de ser Atwood, aprenent a caure, a bloquejar, a colpejar si calia.

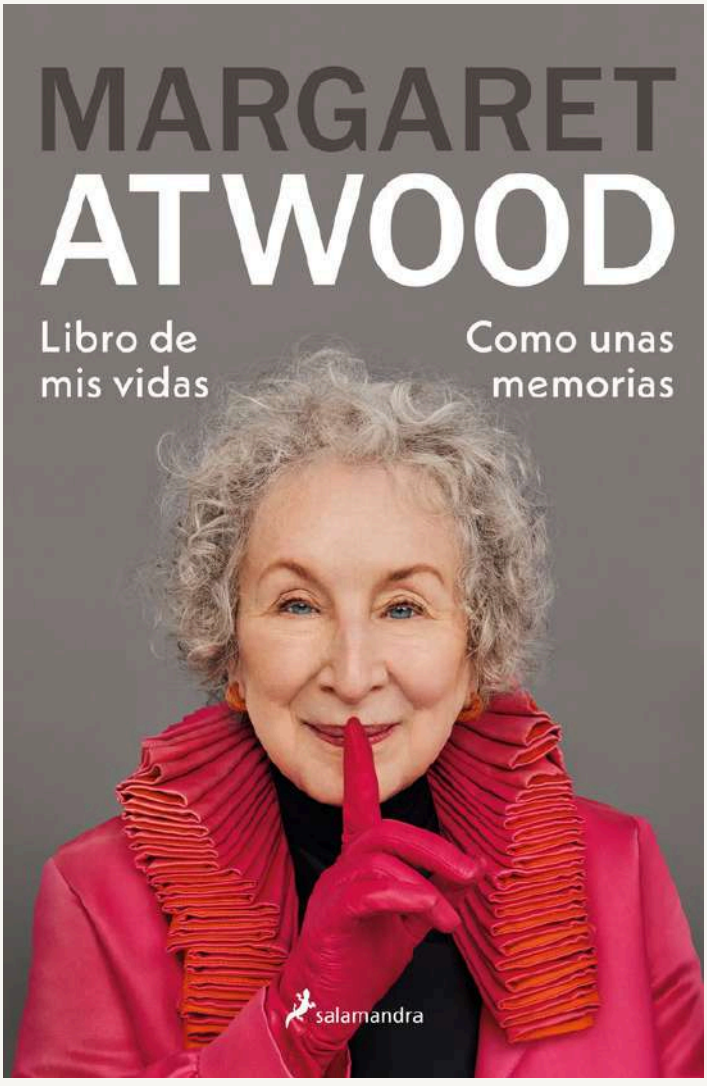

La relació amb la fama tampoc s'escapa al seu bisturí irònic.

"Ser coneguda és una ocupació de 24 hores", escriu, amb la barreja habitual de sarcasme i lucidesa. Ho explica després d'haver estat interpel·lada en lavabos públics, d'haver respost preguntes absurdes sobre el seu cabell i d'haver-se acostumat a la idea que, en un cert moment de la vida pública, un ja no es pertany del tot.

D'entre les moltes lliçons que ha rebut, n'hi ha una d'especialment absurda i reveladora: un fotògraf de People li va dir que mai acceptés ser retratada acabada d'aixecar i que demanés sempre que l'enfoquessin pel costat esquerre, "el bo". Atwood ho explica sense solemnitat, gairebé rient-se de la superficialitat del consell, però també deixant clar que fins i tot la imatge més intel·lectual ha de negociar amb un món que jutja en fraccions de segon.
I, finalment, hi ha la cafeïna. L'autora no s'hi amaga: la defineix com "la seva droga essencial". El cafè és el combustible amb què s'han escrit novel·les, relats, assajos i, ara, aquestes memòries. Una confessió que, dita per ella, es converteix en un homenatge velat a totes aquelles petites dependències que fan possible la creació literària.
Aquesta combinació de fragilitat, humor i excentricitat converteix el llibre en un exercici d'intimitat insòlit. I recorda al lector que darrere de l'autora de distopies visionàries i novel·les canòniques hi ha, sobretot, una dona que observa el món amb una barreja molt singular de curiositat i sornegueria.

De la vida a la ficció: el mapa biogràfic dels seus llibres

Si Libro de mis vidas té un valor excepcional és perquè Atwood no es limita a relatar vivències: les disseccciona i les posa en correspondència directa amb la seva obra. El resultat és una cartografia íntima del seu taller literari, una mena d'atles creatiu que permet entendre d'on surt cadascuna de les seves novel·les i com les circumstàncies vitals han anat sedimentant en forma de ficció.

El primer exemple n'és **La mujer comestible**, una òpera prima que la mateixa autora identifica amb els seus treballs juvenils i amb la pressió social sobre el paper assignat a les dones. Allà on el públic podia veure una sàtira sobre el cos femení, Atwood hi reconstrueix un moment concret de la seva vida: la irrupció de les primeres feines precàries i la sensació d'encaixar en un model que no havia triat.

En **Ojo de gato**, la mirada retrospectiva és encara més incisiva. L'obra trasllada al terreny literari les experiències d'assetjament que va patir de nena a Toronto, convertint la crueltat infantil i els jocs de poder en un relat profundament psicològic. Allò que en la memòria és dolor, a la novel·la es transforma en una meditació sobre el mal i les seves formes més primerenques.

La fascinació per la història real i els ambients rurals del segle XIX emergeix a Alias Grace, fruit de la lectura dels diaris de Susanna Moodie i del cas que va envoltar Grace Marks. Atwood recrea els fets amb fidelitat documental, però manté una ambigüitat calculada sobre la culpa i la innocència de la protagonista, una ambigüitat que, ara ho revela, respon també a inquietuds pròpies sobre els límits de la veritat.

El cas d'**El conte de la Serventa** és probablement el més emblemàtic. La novel·la té el seu origen tangible en els anys que l'autora va passar a Harvard: els edificis, els rituals, el silenci de les biblioteques i fins i tot la rigidesa del campus van servir de model per als espais opressius de Gilead. Atwood hi incorpora, a més, lectures sobre les bruixes de Salem i exemples reals de teocràcies contemporànies. El llibre recorda que cap element de la distopia és inventat des de zero: dictadures, robatoris de nadons i sistemes de control del cos femení ja havien existit.

El asesino ciego, per la seva banda, és una novel·la on conflueixen veus familiars i influències literàries. L'obra, que

va acabar donant-li el Booker després d'anys de nominacions fallides, és presentada per Atwood com una síntesi de memòries personals, obsessions creatives i homenatges a la tradició narrativa canadenca.

El gir ecològic arriba amb **Oryx y Crake**, un projecte que la mateixa autora situa en dos moments fundacionals: un viatge a la illa australiana de Peel i una observació d'aus al nord de Queensland. Aquelles escenes de natura extrema i fràgil li van revelar un món en plena amenaça, i d'aquí en va sorgir la trilogia MaddAddam, amb la consciència ambiental com a eix.

Finalment, **Los testamentos** és presentat com un llibre profundament inserit en el present polític. És la resposta d'Atwood a l'ascens de Donald Trump i al clima de fanatisme ideològic dels darrers anys. Però també beu de vivències personals, com les reaccions al cas del novel·lista Steven Galloway, que la van col·locar en el centre d'un debat sobre acusacions falses, reputació i justícia. Part d'aquella experiència es filtra en la figura complexa i moralment ambigua de la Tia Lydia.

Aquesta articulació constant entre el que viu i el que escriu converteix Libro de mis vidas en un document d'un valor insòlit: una guia per entendre les arrels d'una obra monumental i, alhora, un retrat de com la realitat —personal, política, social— es transforma en literatura en mans d'una de les grans narradores del nostre temps.

Atwood i el Canadà: un país que es fa escriptor

Un altre eix del llibre és el paper d'Atwood en la consolidació de la literatura canadenca. Als anys seixanta, explica, no hi havia festivals, ni circuits de promoció, ni la consciència que es pogués construir un cànon propi. Els autors marxaven a Londres o Nova York. Atwood va ser una de les figures que van revertir aquesta tendència, impulsant institucions i defensant la cultura local. Sempre amb ironia: Voltaire, recorda, definia el Canadà com "unes poques hectàrees de neu".

Un llegat viu: el sentit d'unes memòries necessàries

Libro de mis vidas no és només un repàs al passat. És una meditació sobre què vol dir escriure, sobre com la memòria es transforma en ficció i sobre el compromís intel·lectual amb què Atwood ha afrontat la realitat. El llibre funciona com un epíleg —o un pròleg, segons com es miri— a una trajectòria creativa de més de sis dècades.

Atwood, amb 86 anys, continua escrivint amb una energia que molts autors de la meitat de la seva edat envejarien. El seu impuls per comprendre i transformar el món segueix intacte. Libro de mis vidas és la prova definitiva que la seva curiositat no ha minvat, que la seva mirada continua sent d'una lucidesa dolorosament necessària i que la seva veu segueix sent —potser com mai— imprescindible.

Els 25 llibres per recomanar, llegir i regalar aquest Nadal

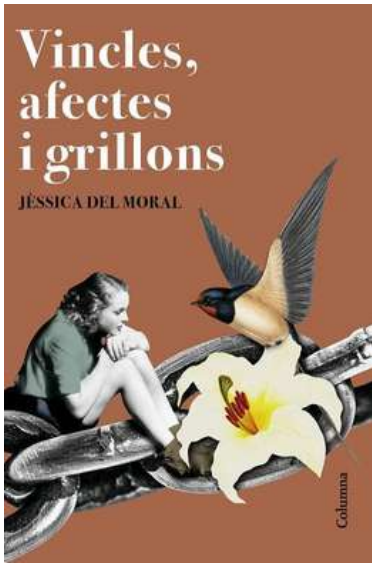

Vincles, afectes i grillons
Jèssica del Moral
Columna

PREMI L'ILLA DELS LLIBRES 2025

La periodista s'endinsa en el territori de la ficció amb la seva primera novel·la, Vincles, afectes i grillons, una obra que disseccionа la complexitat dels lligams humans a través de la memòria i els records.

Amb ' Vincles, afectes i grillons', Jèssica del Moral ofereix una mirada sensible i intel·ligent sobre les relacions humanes, amb una narració que es mou entre la introspecció i l'observació social. Una novel·la que planteja preguntes inquietants sobre qui som i com ens relacionem amb els altres.

La novel·la juga amb la idea de les connexions emocionals, les quals poden esdevenir fonts de suport, però també cadenes invisibles que condicionen la llibertat individual.

Vincles, afectes i grillons explora la dualitat de l'afecte, mostrant com els llaços entre les persones poden ser tant refugis com presons.

Virgil
Quim Español
Edicions de 1984

A Virgil, Quim Español ens trasllada a una Ucraïna devastada per la guerra, on el doctor Virgil Nóvak, un metge honest i compromès amb la seva feina, veu com una catàstrofe personal el força a emprendre una odissea rere les línies enemigues. El viatge és físic, però sobretot interior: la por, la culpa i la necessitat de sobreviure posen a prova totes les seves conviccions.

Basada en bona part en fets reals, la novel·la avança amb un ritme tens sense recrear-se en l'explicació del conflicte bèl·lic, el text apunta amb precisió el context de violència i caos que envolta els personatges. El centre del relat, però, és la fragilitat moral: els dilemes ètics, els sentiments contradictoris d'odi, sacrifici, revenja i pietat emergeixen amb força en situacions límit. Quim Español construeix una atmosfera opressiva, on cada decisió pot ser fatal i cada gest pot significar tant la barbàrie com un acte d'humanitat. Virgil és una novel·la dura que exposa la cruesa de la guerra i, alhora, interroga el lector sobre fins on arriben els límits morals de l'ésser humà.

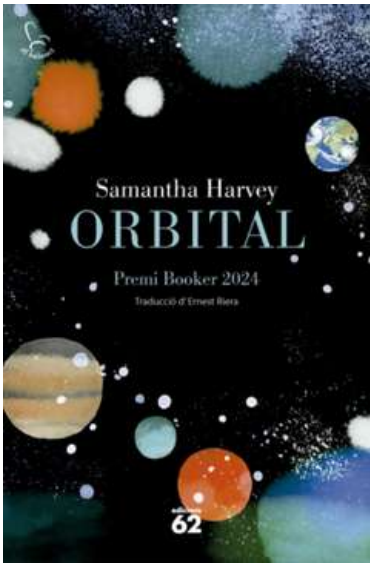

Orbital
Samantha Harvey
Edicions 62/ Anagrama

Un dia a l'espai per mirar la Terra amb uns altres ull. Guanyadora del Booker Prize 2024, Orbital (Edicions 62 / Anagrama), de Samantha Harvey, és una novel·la poc convencional que transforma la rutina d'un dia a l'Estació Espacial Internacional en una experiència literària i reflexiva. L'obra segueix sis astronautes al llarg de les setze voltes que la nau fa a la Terra en vint-i-quatre hores, combinant tasques quotidianes amb una observació constant del planeta.

Sense trama tradicional, Harvey aposta per un ritme contemplatiu que converteix la repetició en sentit. Des de l'òrbita, la Terra apareix com una esfera fràgil i interconnectada, i la convivència entre astronautes de diferents països esdevé una metàfora de cooperació i interdependència. La novel·la incorpora referències culturals i històriques que amplien la mirada i reforcen el seu missatge ecològic i humanista.

Orbital funciona com un 'efecte mirall': mirar el planeta des de fora per prendre consciència del que som i del que estem posant en risc. Una obra exigent i hipnòtica que convida a llegir amb calma i a repensar la nostra relació amb la Terra.

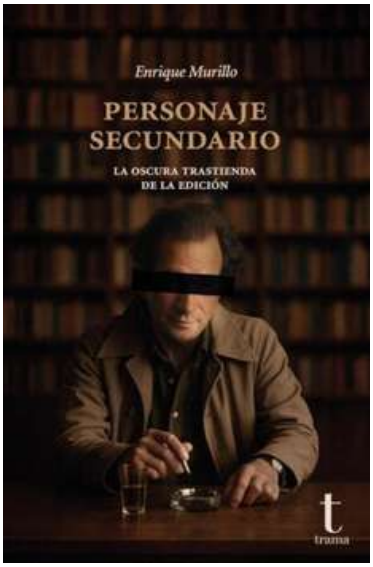

Personaje secundario
Enrique Murillo
Trama Editorial

En Personaje secundario, Enrique Murillo ofereix una mirada directa, lúcida i sovint irònica sobre més de cinquanta anys dedicats al món del llibre. Lluny de presentar-se com un heroi cultural, Murillo assumeix el paper que suggereix el títol: el d'un professional que ha estat a tot arreu —editorials petites i grans, projectes personals, relació amb autors i traductors— però que rarament apareix sota els focus. L'argument pren la forma d'un relat memorialístic, una mena de viatge a través de la indústria editorial espanyola des de finals del franquisme fins als nostres dies. Murillo hi explica com es feien els llibres, com es discutien, com s'apostava per uns autors i se'n descartaven d'altres, i com l'edició, entre entusiasmes i desenganys, pot convertir-se tant en una vocació com en un camp de batalla. S'hi barregen episodis personals, trobades decisives i moments de crisi que revelen el costat més humà —i també més vulnerable— d'aquells que treballen darrere les cobertes.

El llibre funciona com una crònica íntima del món editorial, escrita amb un humor fi i una franquesa que desconcerta.

Les tenebres del cor
Albert Sánchez Piñol
La Campana / Alfaguara

L'Albert Sánchez Piñol antropòleg es fusiona amb l'escriptor a Les tenebres del cor per escriure un llibre a mig camí entre l'assaig i la novel·la d'aventures.
Amb un estil àgil i carregat d'ironia, l'escriptor i antropòleg català dissecciona una de les confusions més grans de la història científica: la recerca obsessiva dels anomenats 'pigmeus' africans, un poble que mai va existir com el van descriure els exploradors occidentals. Les tenebres del cor, és nova obra d'Albert Sánchez Piñol, publicada per La Campana i es troba a a mig camí entre l'assaig i la novel·la d'aventures per transportar al lector des de l'antiga Grècia fins a l'actualitat per reconstruir com es va forjar aquest mite. Literatura sense ficció, com li agrada definir a Sánchez Piñol, el llibre que acaba de publicar.
L'obra se centra en les figures d'exploradors, antropòlegs i aventurers que, des del segle XIX, van projectar la seva imaginació sobre les comunitats boscanes de l'África central. Però també hi trobem la veu de l'autor, que aporta el seu propi testimoni després de conviure amb els mbuti al Congo

El joc del silenci
Gil Pratsobrerroca
La Campana

El guionista Gil Pratsobrerroca debuta en la narrativa amb El joc del silenci, un thriller ambientat al petit poble d'Arcavell que aposta per una estructura clàssica de suspens i un ritme accelerat. La novel·la arrenca el 15 de juny de 2025, quan desapareix la Valèria Costa, una nena de set anys, fet que sacseja la comunitat i activa una investigació policial immediata. A mesura que avança el relat, el focus se centra en els pares de la menor, que passen de ser víctimes a convertir-se en sospitosos. La investigació els obliga a enfrontar-se als seus propis silencis i a revelar secrets del passat que fins aleshores havien mantingut ocults. El llibre construeix la tensió a partir d'un compte enrere constant i d'una alternança entre present i passat que va aportant noves dades al cas.
Pratsobrerroca, amb experiència prèvia com a guionista, trasllada a la novel·la un estil àgil i visual, amb capítols breus i girs freqüents. L'ambient tancat del poble reforça la sensació de pressió i de sospita col·lectiva, mentre la trama explora les conseqüències emocionals d'una desaparició i els límits de l'amor i la confiança.

El jardiner i la mort
Gueorgui Gospodínov
Edicions del Periscopi / Impedimenta

Gospodínov ofereix un relat íntim i profund sobre la pèrdua del pare. ‹El meu pare era jardiner. Ara és un jardí› és la frase que condensa l'esperit del llibre: la mort no com a final absolut, sinó com a transformació silenciosa en memòria i paisatge interior.

La novel·la adopta la forma d'un monòleg interior d'un fill que vetlla el pare en els seus últims dies. A través dels records de la infantesa i de petites escenes quotidianes, Gospodínov construeix també el retrat d'una generació d'homes búlgars nascuts després de la Segona Guerra Mundial, marcats pel treball, el silenci i una manera continguda d'estimar.

La mort del pare implica la desaparició del fill tal com era: amb ell s'esvaeix un món sencer.

Amb una prosa precisa i emotiva, l'autor explora com els fills negocien el dol i aprenen a conviure amb l'absència. El jardiner i la mort és un text que reivindica l'acceptació del dolor i la nostàlgia com a formes de fidelitat a l'amor paternofilial.

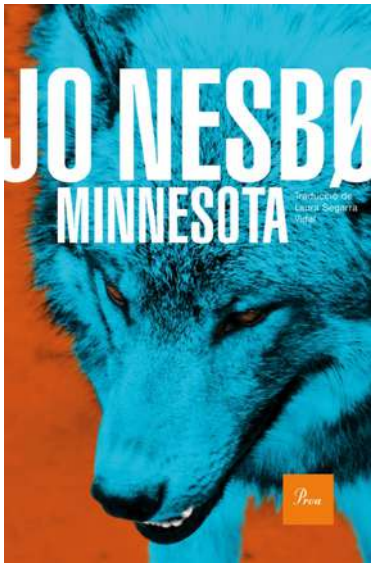

Minessota
Jo Nesbo
Proa /Reservoir Books

Jo Nesbø trasllada per primera vegada el seu univers narratiu als Estats Units. Ambientada a Minneapolis l'any 2016, la novel·la se situa en un moment de forta tensió social i política, just abans de l'elecció de Donald Trump, i ofereix un retrat punyent d'un país marcat per la polarització i la normalització de la violència.

El protagonista és Bob Oz, un policia suspès de servei, amb problemes d'alcohol i una vida personal caòtica, que decideix investigar pel seu compte l'assassinat d'un traficant d'armes. L'enquesta el porta a enfrontar-se a un franctirador actiu i a revisitar un cas del passat que va marcar profundament la seva trajectòria. Oz és un antiheroi imperfecte, menys brillant que altres detectius de Nesbø, però més irònic i proper.

La novel·la utilitza la intriga criminal per explorar qüestions com la cultura de les armes, les desigualtats racials i la desconfiança envers les institucions. Sense voluntat doctrinal, Minnesota combina ritme i mirada crítica, i consolida Nesbø com un autor capaç d'analitzar el present a través del gènere negre.

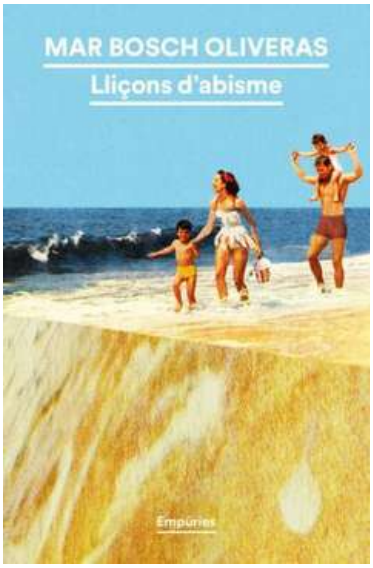

Lliçons d'abisme
Mar Bosch
Empúries

Amb Lliçons d'abisme (Empúries), Mar Bosch torna a demostrar una habilitat singular per detectar el punt exacte en què la realitat perd equilibri i es transforma en una altra cosa. El llibre, un recull de relats breus, parteix de situacions aparentment quotidianes —una trobada fortuïta, una desaparició, una mentida protectora— que, de sobte, adquireixen un to insòlit, com si el món hagués girat uns graus sense avisar.

Bosch combina ironia, tendresa i una mirada molt lúcida sobre les vulnerabilitats humanes. En cada conte hi ha un gest o un detall que desencadena el desajust: un home que cau literalment del cel, una família incapaç d'explicar la mort del fill, una dona que conviu amb l'absència com si fos un moble més de la casa. Són històries petites en extensió però de gran profunditat emocional, escrites amb un estil que busca la precisió sense renunciar a la sorpresa.

Un element distintiu del llibre és el joc metaliterari de les notes al peu, on una veu complementària —irònica, inquisitiva, a vegades gairebé rebel— dialoga amb el relat principal. Aquest dispositiu aporta un ritme inesperat i ens recorda que tota història és, també, una conversa amb qui la llegeix.

Qui salva una vida
Nuria Cadenes
Proa

Amb Qui salva una vida, la novel·la amb què ha guanyat el VII Premi Proa, Núria Cadenes recupera la memòria de les xarxes d'evasió que, durant la Segona Guerra Mundial, van operar a la Cerdanya per salvar jueus, aviadors aliats i perseguides del nazisme. El llibre posa el focus en una solidaritat discreta però decisiva, exercida per homes i dones que van entendre que, en temps de barbàrie, ajudar és una forma de resistència.

La novel·la arrenca el 1950, amb l'agressió d'un exmembre de la Gestapo a un capellà d'Organyà. A partir d'aquest fet, el relat recula fins als anys quaranta i segueix mossèn Joan, inspirat en el besoncle de l'autora, que coopera amb una xarxa clandestina formada per capellans, comunistes, pagesos, científics i mares coratjoses. Cadenes construeix un relat coral, rigorós i emotiu, que retorna la veu a històries sovint silenciades.

La novel·la es fonamenta en fets reals i en figures que van jugar un paper essencial, com Joan Domènech, Jean Ginoux o la família Sala. Amb un estil àgil i una sensibilitat precisa, Cadenes converteix aquesta memòria en literatura viva i, alhora, en una reflexió sobre l'actualitat: les ombres del feixisme i les migracions forçoses continuen interpel·lant-nos.

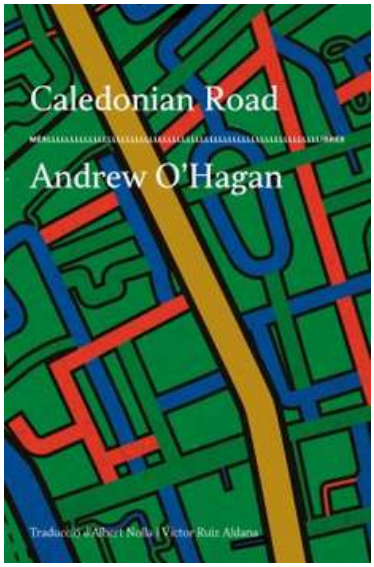

Caledonian Road
Andrew O'Hagan
Més Llibres / Libros del Asteroide

Londres, segle XXI. Les façanes victorianes, el trànsit incessant i els pubs plens de nostàlgia són només el decorat d'una ciutat que amaga trames de poder, corrupció i privilegis. Andrew O'Hagan situa Caledonian Road, una novel·la monumental que ofereix una radiografia incisiva i provocadora de la Gran Bretanya post-Brexit.

El protagonista, Campbell Flynn, és un professor universitari de mitjana edat, casat i amb dos fills, que ha aconseguit allunyar-se dels seus humils orígens per convertir-se en un reconegut intel·lectual. La seva vida aparentment perfecta, però, té esquerdes: deutes que amenaçen d'enfonsar-lo i que espera saldar amb la publicació d'un polèmic llibre d'autoajuda. La seva trajectòria es veu sacsejada per personatges que representen diferents cares d'una societat convulsa. Milo Mangasha, el seu alumne més brillant i provocador, li obre les portes al món de la darknet i de les criptomonedes. William Byre, el seu millor amic, lluita per sobreviure a un escàndol de dimensions monumentals. El seu cunyat, el duc de Kendal, manté negocis foscos amb oligarques russos.

En aquest trajecte, Campbell creua camins amb migrants sense papers, polítics corruptes, pensionistes arruïnats, aristòcrates en decadència, periodistes combatius, traficants i influencers que viuen a cop de likes.

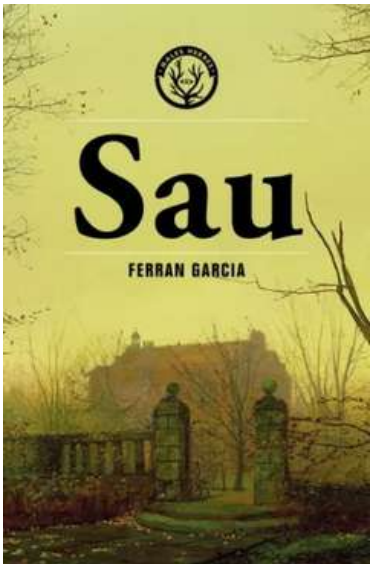

Sau
Ferran Garcia
Males Herbes

Amb Sau (Males Herbes), Ferran Garcia publica una novel·la ambiciosa que enllaça dues històries separades pel temps però unides per un mateix territori i per un llegat que no s'esborra. L'autor de Guilleries construeix un relat a dues veus que avança entre el principi del segle XX i els anys previs a la inundació del poble de Sant Romà de Sau, quan la construcció del pantà del Ter estava a punt de fer desaparèixer definitivament un nucli sencer. La primera línia temporal segueix els Sala de Bruc, una família que torna a la plana de Vic després d'anys a les plantacions de Guinea. El retorn no és net: arriben amb dues esclaves i un passat que es resisteix a quedar enrere, un llegat de violència i culpa que marcarà les generacions futures. La segona història se situa dècades més tard, quan una mort inesperada empeny dos amics a emprendre un viatge a cavall pels camins que envolten Sau, en un moment en què el poble està condemnat a desaparèixer sota l'aigua.

Les dues trames avancen en paral·lel fins a trobar-se, barrejant passat, present i futur, i construint una narració on el territori té un paper central. La novel·la aborda temes com la memòria, la culpa, l'amor prohibit i les ferides que no es tanquen, amb una mirada que combina el relat històric i la dimensió llegendària.

Amb Sau, Ferran Garcia consolida una veu literària que aposta per la narració d'arrel, vinculada al paisatge i a la memòria col·lectiva.

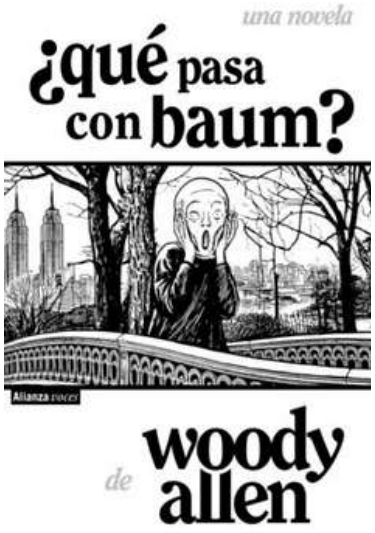

¿Qué pasa con Baum?
Woody Allen
Alianza

Amb ¿Qué pasa con Baum? (Alianza), Woody Allen publica la seva primera novel·la i trasllada al terreny literari l'univers que ha definit la seva obra cinematogràfica: la neurosi intel·lectual, la ironia corrosiva i una mirada implacable sobre les relacions humanes. L'escenari és Nova York, retratada alhora com a refugi i com a laberint moral.

El protagonista és Asher Baum, un escriptor jueu de mitjana edat incapaç de trobar el seu lloc al món literari. El seu tercer matrimoni fa aigües, les crítiques als seus llibres són tèbies i l'editor que li donava prestigi l'ha abandonat. A aquesta crisi professional s'hi afegeix un malestar íntim constant: Baum viu paralitzat per obsessions sobre el buit de l'existència i per la comparació inevitable amb el fill de la seva dona, un autor jove i reconegut que accentua la seva sensació de fracàs.

La novel·la avança entre monòlegs interiors, diàlegs punyents i situacions tan absurdes com reveladores, fins que un secret inesperat obre la porta a un possible gir narratiu. Sense perdre el to satíric, Allen juga amb la idea de la redempció i amb la necessitat de construir relats —encara que siguin precaris— per continuar endavant. ¿Qué pasa con Baum? és una carta d'amor crítica a Nova York i una sàtira del món cultural, de les misèries familiars i del declivi de l'amor en les parelles.

La guardiana
Yael van der Wouden
Amsterdam Llibres / Salamandra

A La guardiana (Amsterdam Llibres), Yael van der Wouden situa la seva novel·la a l'Holanda rural de 1961, en un moment en què la guerra sembla ja un record llunyà. Els edificis han estat reconstruïts, les bombes han deixat de marcar el paisatge i la tranquil·litat domina la vida quotidiana. Però sota aquesta aparença d'ordre i normalitat, el passat continua latent, preparat per emergir.

La protagonista, Isabel, viu sola a la casa familiar, aferrada a una existència rígida, marcada per la rutina, la disciplina i el control. Aquesta estabilitat aparent es veu alterada quan el seu germà Louis li demana que aculli temporalment la seva nova parella, Eva, mentre ell és fora.

L'arribada de la jove sacseja l'univers tancat d'Isabel: Eva és expansiva, sorollosa, desordenada i curiosa, tot allò que ella rebutja i tem.

El xoc entre les dues dones articula el nucli de la novel·la. La convivència forçada fa aflorar tensions, incomoditats i una obsessió creixent pel control que, progressivament, es transforma en un sentiment desconegut per a la Isabel. Van der Wouden construeix aquest procés amb subtilesa, convertint el conflicte domèstic en una exploració del desig, la repressió i les ferides emocionals que la postguerra va deixar en silenci.

Amb una prosa continguda i atmosfèrica, La guardiana retrata com la calma d'un país reconstruït pot amagar conflictes íntims profunds.

Una dona de la teva edat
Gemma Ruiz Palà
Proa

A Una dona de la teva edat, Gemma Ruiz Palà construeix una novel·la de ruptura i afirmació personal que posa el focus en un moment vital sovint silenciat: el pas a la maduresa femenina. La protagonista arriba a un punt d'inflexió quan decideix dir prou després de mitja vida dedicada a complir el paper que s'esperava d'ella: esposa responsable, mare entregada, amb els desitjos i les vocacions relegats a un segon pla.

La decisió de canviar de rumb no és indolora. La protagonista marxa de casa, afronta la incomprensió dels fills i recupera una vocació artística —l'escultura— que havia estat estroncada. Aquest retorn a la creació culmina amb una invitació inesperada a la Biennal d'Art de Venècia, un escenari carregat de simbolisme que contraposa els tòpics romàntics de la ciutat amb el procés íntim d'alliberament que viu la protagonista.

La novel·la aborda amb lucidesa i energia la menopausa com a espai de rebel·lia, no com a declivi, sinó com a oportunitat per redefinir-se i viure sense demanar permís. Ruiz Palà escriu amb una mirada directa i vitalista, convertint l'experiència individual en un relat compartit sobre la pressió social, el pas del temps i la necessitat de recuperar el propi desig.

La pregunta 7
Richard Flanagan
Edicions del Periscopi / Libros del Asteroide

A La pregunta 7, Richard Flanagan construeix un relat que avança per capes, com si dissecciones la seva pròpia vida i, alhora, la del segle XX. El fil conductor és la història del seu pare, presoner de guerra en un camp japonès durant la Segona Guerra Mundial, un episodi que travessa tota l'obra i que Flanagan connecta amb els esdeveniments científics i polítics que van culminar en la bomba atòmica.

L'autor alterna aquest rerefons històric amb episodis de la seva infantesa a Tasmània, la història del genocidi del poble aborigen i escenes íntimes que mostren com els records familiars —plens de silencis, culpa i supervivència— van modelant la identitat.

Paral·lelament, Flanagan desplega un segon eix narratiu sorprenent: la relació amorosa entre H. G. Wells i Rebecca West, que desencadena una sèrie de connexions inesperades amb la història nuclear del segle XX.

Aquest joc de miralls entre el destí personal i les grans forces de la història permet a Flanagan plantejar la seva tesi central: com allò que sembla insignificant —un gest, un llibre, una decisió aparentment menor— pot acabar determinant el curs d'una vida o fins i tot d'un país. El títol remet a una pregunta paradoxal de Txékhov, símbol d'aquesta idea que la vida rarament ofereix explicacions clares.

L'autor ens convida a seguir aquests fils que s'entrellacen fins a dibuixar un mosaic coherent i emotiu.

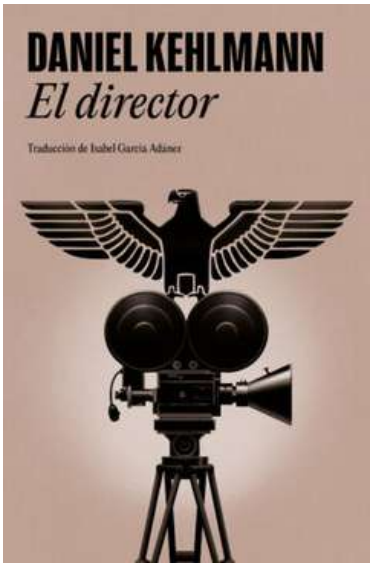

El director
Daniel Kehlmann
Random House

eA El director (Random House), Daniel Kehlmann converteix la figura del cineasta G. W. Pabst en l'eix d'una novel·la poderosa sobre l'ambigüitat moral de l'art en temps de barbàrie. Finalista del Premi Booker i autor de l'èxit internacional La medición del mundo, Kehlmann torna a demostrar la seva habilitat per transformar la història en un espai de preguntes incòmodes més que de respostes concloents.
La novel·la recrea la trajectòria d'un dels grans noms del cinema europeu d'entreguerres, avui pràcticament oblidat. Després del seu fracàs a Hollywood, Pabst decideix tornar a Europa just quan el nazisme consolida el seu poder. Atrapat entre la por, l'ambició i el desig de continuar creant, accepta treballar sota la tutela del règim de Goebbels, un gest que marcarà definitivament la seva reputació. Kehlmann evita tant la condemna fàcil com l'exculpació. El que li interessa és mostrar com opera la complicitat, com el poder no només imposa, sinó que també sedueix, i com les renúncies petites poden tenir conseqüències irreversibles. Amb una prosa precisa i carregada d'ironia, l'autor dissecciona la idea de l'art com a refugi moral i qüestiona fins a quin punt la bellesa pot justificar el silenci.

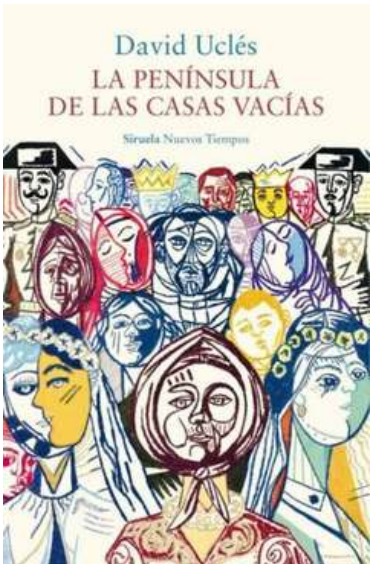

La península de las casas vacías
David Uclés
Siruela.

Amb La península de las casas vacías (Siruela), David Uclés irromp amb força en el panorama literari amb una obra d'ambició innegable.
L'autor recrea un país fictici —Iberia— que li permet revisar la Guerra Civil espanyola des d'una perspectiva nova, allunyada del relat historicista però profundament connectada amb la veritat emocional del conflicte. En aquest escenari, segueix la trajectòria de la família Ardolento i d'una quarantena de personatges que, conjuntament, ofereixen un retrat polièdric d'un país ferit.

Uclés combina amb destresa realisme i elements de fantasia per capturar l'impacte de la guerra en la vida quotidiana. Escenes d'una intensitat poètica —soldats que alliberen cendra, ombres cosides, pobles que aprenen a fingir la mort— subratllen la dimensió simbòlica del relat i contribueixen a explicar allò que sovint queda fora dels manuals: la por, els silencis i les ferides que perduren. La 'península de les cases buides' esdevé, així, una metàfora del que resta després del conflicte: espais deshabitats, memòries fracturades i un futur incert.

Qui salva una vida
Nuria Cadenes
Proa

Leïla Slimani culmina el tríptic en què ha rastrejat les arrels familiars i culturals que han marcat tres generacions de dones.

Les protagonistes, la Mia i la Inès, formen part de la tercera generació de la família Belhaj. Nascudes en el Marroc dels anys vuitanta —un país que oscil·la entre el desig de modernitat i la por de perdre la seva essència—, les germanes creixen en un entorn on la llibertat és un horitzó possible però mai garantit. Slimani retrata amb precisió aquesta lluita quotidiana contra els prejudicis i les expectatives que encara pesen sobre les dones joves.
El seu anhel de llibertat té una genealogia clara: les dones que les han precedit. Mathilde, Aïcha i la tieta Selma encarnen un llegat de resistència i d'inconformisme que, tot i les restriccions del seu temps, obre camins perquè les generacions següents puguin imaginar una vida pròpia. És dins d'aquest marc que la Mia decideix marxar a París, emportant-se 'el foc': l'escriptura, el desig de construir una identitat nova i també la soledat inevitable de qui tria trencar amb el destí que semblava assignat.
Slimani combina delicadament l'evocació familiar amb una lectura incisiva dels condicionants socials, i ofereix un retrat del Marroc i de la seva relació amb França, dos espais que es contemplen i es qüestionen mútuament

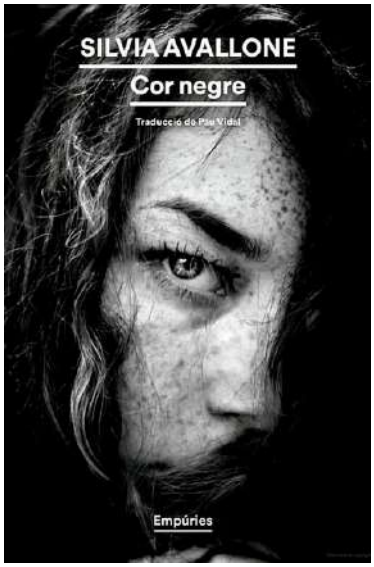

Cor negre
Silvia Avallone
Empúries

El relat s'inicia a Sassaia, un petit poble de muntanya on només s'hi pot arribar per un corriol estret i costerut, amagat entre castanyers. És aquí on un dia apareix Emilia: cabells rojos i rebels, trenta anys, un passat que pesa i unes botes lila que contrasten amb la natura ombrívola del lloc. Arriba carregada de maletes i amb un accent foraster que desperta desconcert i recel.

Des de la finestra de casa seva, Bruno observa l'escena amb la sensació d'assistir a una intrusió. Però quan finalment es coneixen, la solitud dels dos personatges estableix un fil invisible. En els ulls apagats d'Emilia —'com dos estels morts'— Bruno reconeix un buit semblant al seu. Ell arrossega el mal que va patir; ella, el mal que va causar i que l'ha condemnat a anys de presó.

Sassaia es converteix així en un refugi i alhora en un punt de no-retorn: l'últim lloc on provar d'escapar d'un futur en què ja no creuen. Avallone signa un relat punyent sobre la culpabilitat, la redempció i la capacitat de la vida per il·luminar fins i tot els racons més foscos.

Amb Cor negre, l'autora demostra que la literatura no només pot narrar històries, sinó també oferir consol. Una obra plena de compassió i bellesa, destinada a quedar-se en la memòria dels lectors molt més enllà de les llistes de vendes.

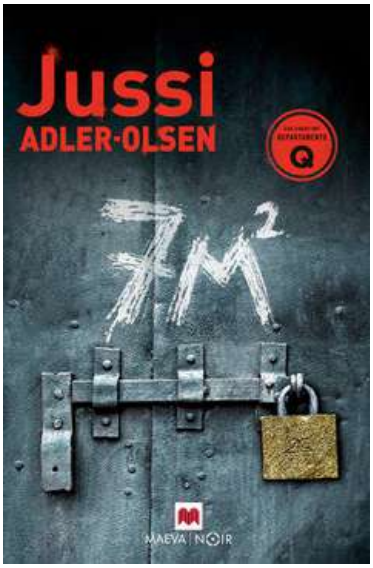

7 metros cuadrados
Jussi Adler-Olssen
Maeva

Després de més d'una dècada captivant milions de lectors arreu del món, Jussi Adler-Olsen tanca la seva popular sèrie del Departamento Q amb Siete metros cuadrados (Maeva). Carl Mørck, haurà d'enfrontar-se a una de les situacions més crítiques de la seva carrera.

L'inspector Carl Mørck es troba atrapat en un malson. Acusat injustament de tràfic de drogues i assassinat, és empresonat i es converteix en objectiu d'una recompensa milionària. El Departament de Policia de Copenhaguen li gira l'esquena, deixant-lo sol en un sistema ple de corruptes i criminals que volen veure'l mort. L'única esperança per a la seva supervivència recau en els seus companys del Departament Q, que hauran de desafiar l'ordre establert per descobrir la veritat i salvar-lo abans que sigui massa tard.

La trama s'endinsa en les ombres del poder, la corrupció i la lleialtat, amb un ritme frenètic i girs inesperats.

Qui salva una vida
Nuria Cadenes
Proa

La primera novel·la d'Elizabeth O'Connor explica la història de Manod, una jove que, tot i viure en una comunitat on el futur de les noies està força orientat al matrimoni com a única sortida, té els seus somnis.

A la tardor de 1938, la Manod, una noia de 18 anys que viu en una petita illa gal·lesa dedicada a la pesca i a la pagesia, comença a qüestionar el futur que li espera. Mentre els nois marxen a treballar a la ciutat i les noies es casen, ella somia amb una vida diferent. L'arribada de dos etnògrafs anglesos, l'Edward i la Joan, trenca la rutina de l'illa. La Manod treballa amb ells com a intèrpret i queda fascinada per la independència de la Joan, que ha anat a la universitat i ha triat no casar-se.

Tot i il·lusionar-se amb la possibilitat de marxar a Anglaterra i tenir un futur millor, la Manod descobreix que els investigadors estan creant una visió falsa de l'illa i que la Joan segueix ideologies feixistes. Amb decepció però també amb maduresa, la Manod entén que ha de ser ella mateixa qui decideixi el seu camí i lluiti pels seus somnis.

La catastròfica visita al zoo
Joël Dicker
(La Campana / Alfaguara)

La nova novel·la de l'escriptor suís representa un gir en la trajectòria de Joël Dicker, conegut per thrillers com La veritat sobre el cas Harry Quebert. Aquesta vegada, però, aposta per una novel·la apta per a lectors de 7 a 120 anys, tal com ell mateix ha volgut remarcar.

Una crítica al món adult on aborda temes com la la democràcia, la diversitat, els valors, l'educació inclusiva i el paper de pares i mestres.

La protagonista és la Joséphine, una nena intel·ligent, somiadora i amb un gran sentit de l'humor. Quan els seus pares intenten entendre què ha passat durant una excursió al zoo que ha acabat en desastre, ella decideix començar pel principi. Perquè, segons explica, cap catàstrofe no arriba sola: totes són el resultat d'una cadena d'incidents previs, més petits, però igualment caòtics.
La novel·la ens transporta, així, a una successió de situacions esbojarrades que van des d'una escola inundada amb plastilina fins a una funció de Nadal cancel·lada per motius ideològics.

La catastròfica visita al zoo ens convida a mirar el món amb ulls nous. A través de l'humor, la tendresa i el caos, la novel·la mostra com els nens poden ser més lúcids que els adults, i com la convivència en la diferència és tan necessària com complicada.

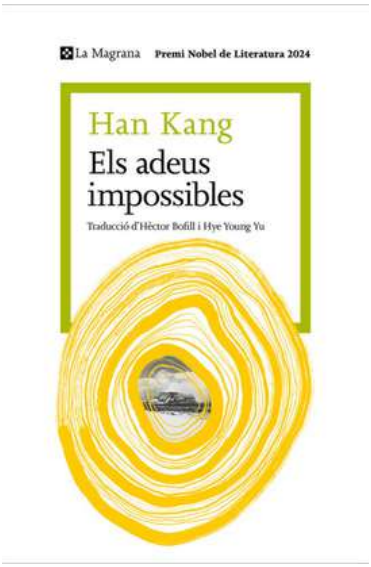

Els adeus impossibles
Han Kang
La Magrana / Lumen

Després de ser guardonada amb el Premi Nobel de Literatura el 2024, Han Kang, autora de La vegetariana i Les classes de grec, presenta la seva darrera novel·la.

La novel·la aborda un dels episodis més cruents de la història recent de Corea del Sud: la massacre de 30.000 civils a l'illa de Jeju entre novembre de 1948 i començaments de 1949, perpetrada per les forces governamentals.

Un matí glaçat de desembre, Gyeongha rep una notificació inesperada de la seva amiga Inseon. Aquesta, després de patir un accident mentre treballava al seu taller de fusteria a l'illa de Jeju, ha estat traslladada d'urgència a un hospital de Seül. Sense ningú més a qui recórrer, li demana que viatgi fins a Jeju per fer-se càrrec de la seva petita cotorra, que ha quedat sola, sense aliment ni aigua.

En arribar a l'illa, una intensa nevada bloqueja el camí de Gyeongha, posant en risc tant la supervivència de l'animal com la seva pròpia seguretat. No obstant això, el que no s'espera és el que trobarà a l'interior de la casa d'Inseon: una col·lecció acurada de documents sobre la massacre de Jeju. Aquesta tragèdia, durant anys silenciada, ressorgeix a través de fragments de somnis, memòries ocultes i els testimonis d'una família profundament afectada per un dolor heretat generació rere generació.

La vida del llibreter A. J. Fikry / Las mil y una historias de A. J. Fikry
Gabrielle Zevin
Edicions del Periscopi / AdN

Després de l'èxit aclaparador de Demà, i demà, i demà (Periscopi, 2023), les editorials Edicions del Periscopi i AdN recuperen una de les novel·les més celebrades de Gabrielle Zevin: La vida del llibreter A. J. Fikry.

L'obra, publicada originalment el 2014, arriba per primer cop en català amb traducció d'Octavi Gil Pujol.
Amb un estil tendre i carregat d'humanitat, Zevin ens presenta A. J. Fikry, un llibreter misantrop que, després de perdre la seva dona i estar a punt de fer fallida, es veu sacsejat per un inesperat gir del destí: l'aparició d'una nena de dos anys a la seva llibreria d'Alice Island.

A partir d'aquí, l'autor traça una història de segones oportunitats que posa en valor l'amor pels llibres, la comunitat i la capacitat de reconstruir-se.

La novel·la ha estat traduïda a 38 idiomes i va ser adaptada al cinema l'any 2022.

Sáinz de la Maza irromp a Netflix amb Ciudad de Sombras

Netflix estrena Ciudad de Sombras: Barcelona s'enfronta als seus fantasmes arquitectònics i socials en l'adaptació del fenomen literari de Sáinz de la Maza

Netflix incorpora al seu catàleg Ciudad de Sombras, l'adaptació televisiva de El Verdugo de Gaudí (Destino), novel·la que va marcar el debut d'Aro Sáinz de la Maza en el gènere negre l'any 2012 i que va donar origen a la saga de l'inspector Milo Malart. El projecte, liderat per Isak Férriz i Verónica Echegui, arriba amb l'ambició de convertir Barcelona en l'escenari central d'un thriller policíac coral on arquitectura, memòria i violència s'entrecreuen.

Si en la literatura la ciutat es convertia en mapa emocional i en camp de batalla moral, ara Netflix trasllada aquesta proposta al llenguatge audiovisual amb un format que combina investigació policial, psicologia criminal i denúncia social, i que aspira a situar Ciudad de Sombras en la lliga de sèries europees de suspens d'alt voltatge.

Un debut literari que anunciava una dimensió audiovisual

Quan El asesino de La Pedrera, títol de l'edició de RBA quan va arribar a llibreries el 2012, pocs intuïen que aquella primera novel·la negra de Sáinz de la Maza acabaria desembocant en una franquícia internacional. El mateix autor va reconèixer en una entrevista a L'Illa dels Llibres que la reacció del públic va superar totes les expectatives: "Tant entusiasme m'està resultant contagiós, balsàmic i energitzant."

El pas al gènere negre responia a una necessitat literària, però també a un moment vital i històric: "Sempre havia tingut en ment escriure una novel·la negra. […] Amb la crisi vaig trobar, per fi, un període prou llarg per dedicar-m'hi per complet."
Aquella oportunitat va donar lloc a una obra que ja naixia amb una estructura sòlida i cinematogràfica: ritme intens, escenes calculades al mil·límetre i un treball meticulós d'ambientació i personatges.

Barcelona com no s'havia vist: entre la postal turística i la ciutat que s'estimba

La sèrie conserva la idea clau de la novel·la: l'arquitectura modernista no és un simple fons escènic, sinó el nervi de la història. Els edificis de Gaudí —Patí Güell, Casa Batlló, La Pedrera, Sagrada Família— esdevenen l'escenari de crims ritualitzats que posen la ciutat davant el seu llegat més reconegut i alhora més vulnerable.
L'autor justificava així la decisió "Gaudí és la joia de la corona de Barcelona. I el meu psicòpata vol fer mal a la ciutat."

Amb Ciudad de Sombras, la Barcelona filmada deixa de ser la imatge amable que circula a les guies turístiques. La càmera la mira des de la intempèrie: carrerons nocturns, façanes que es converteixen en murs psicològics, espais urbans que evoquen un passat convuls i un present desigual.
No és casual que Sáinz de la Maza invoqués l'ombra de la Rosa de foc, la Barcelona incendiària de la Setmana Tràgica "La ciutat s'agita entre dos mons cada vegada més distanciats: els intocables i els desesperats."

La sèrie, com la novel·la, es planteja com un diagnòstic social, no com una postal.

Milo Malart, un policia d'un altre temps per a un món que s'esquerda
Si l'arquitectura estructura la trama, l'inspector Milo Malart n'és l'eix emocional. Malart representa l'antiheroi contemporani: un investigador brillant però emocionalment devastat, capaç de grans intuïcions i de grans autoenganys. L'autor el descrivia així el 2012 "A simple vista pot semblar poc sociable, però és extremament lleial als seus amics. […] És una bomba de rellotgeria que pot esclatar en qualsevol moment."

La sèrie aposta per traslladar aquesta complexitat emocional a la pantalla, combinant acció policial amb introspecció.

La relació amb la seva companya Rebeca Mercader, interpretada per Echegui, actua com a contrapunt metòdic i racional, tot i que mai exempt de conflicte "De la unió d'unes personalitats tan contraposades sorgeix la resolució. […] Formen un gran equip… sempre que siguin capaços de vèncer les seves diferències."
La parella investigadora funciona com a mirall del relat: dues maneres irreconciliables d'entendre el món que necessàriament han de pactar per sobreviure.

La novel·la negra com a espai de denúncia
A Ciudad de Sombras no hi manquen els elements clàssics del noir: corrupció urbanística i política, degradació institucional, periodisme sensacionalista i desigualtats estructurals que desencadenen violència. Sáinz de la Maza defensava aquesta mirada realista "La idea és compondre un retrat veraç de la nostra societat d'avui. […] Una altra cosa és que ens regiri els budells, però és el que hi ha."
El mateix autor reconeixia que tres quartes parts del material que inspirava la novel·la provenia de l'actualitat periodística. Aquesta línia de treball es manté a la sèrie, que posa l'accent en el rol de les institucions, els cossos policials i la pressió mediàtica.

JO NESBO

“El crim és una eina per parlar del caràcter humà”

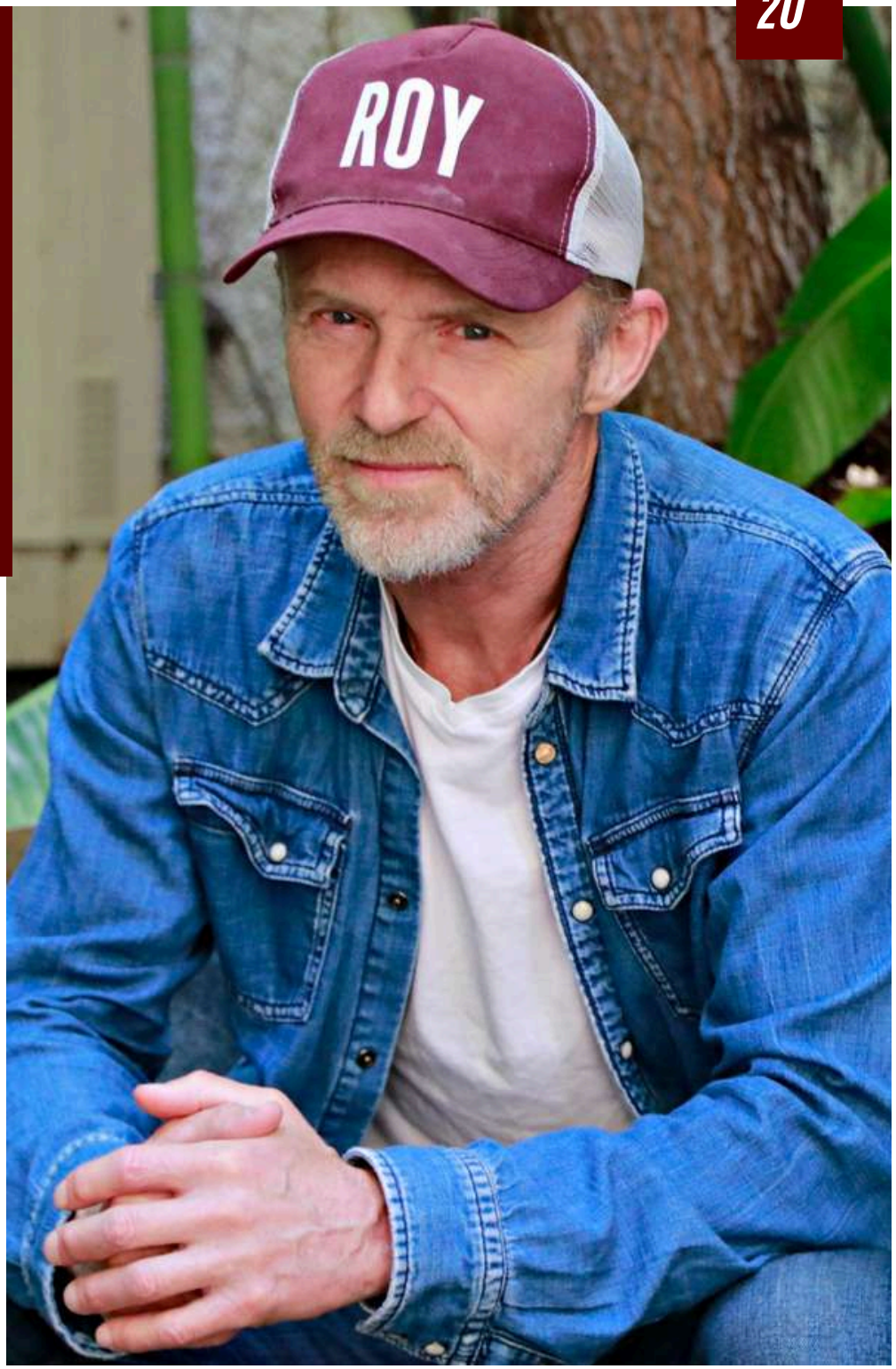

L’escriptor noruec ambienta “Minnesota” per primer cop un thriller als Estats Units, concretament a Minneapolis el 2016, per retratar la cultura de les armes, el malestar social i la polarització política del país.

El reconegut escriptor noruec Jo Nesbø (Oslo, 1960) publica Minnesota (Proa/Reservoir Books), una novel·la que situa l’acció en un entorn poc habitual dins la seva obra: la ciutat nord-americana de Minneapolis, en un moment d’alta tensió social i política. L’autor, referent internacional del gènere negre gràcies al personatge Harry Hole, descriu la seva nova obra com “un thriller policial que no deixa de ser un retrat social”.

Jo Nesbø investiga la fractura nord-americana amb Minnesota

Ambientada l’any 2016, la novel·la presenta una societat marcada pel debat sobre el dret a portar armes, la fractura racial i el desgast institucional que va precedir el triomf electoral de Donald Trump. “Va ser un punt d’inflexió”, afirma Nesbø, per explicar per què va triar aquest context com a escenari narratiu. Un any on, segons ell, els Estats Units van començar a qüestionar-se el seu propi relat democràtic.

Un policia fora de servei com a protagonista

El protagonista és Bob Oz, agent de policia suspès temporalment, amb problemes d’alcohol i una vida privada desestructurada. Conegut pels companys com One Night Bob per les seves relacions breus i desordenades, representa una figura propera a l’antiheroi. “Potser odiareu el personatge i també el llibre a les primeres pàgines”, va dir Nesbø en la presentació virtual de l’obra. “Però el seu humor i la manera com s’autodeprecia fan que el lector hi connecti.”
La trama comença amb el assassinat d’un traficant d’armes, un cas que Oz decideix investigar pel seu compte malgrat estar apartat del servei. La investigació el porta a topar amb un franctirador actiu i amb un cas antic que va impactar directament en la seva vida personal. Aquesta intersecció entre passat i present serveix per explorar les seqüeles psicològiques del protagonista i la fragilitat del sistema policial nord-americà. Segons l’autor, Oz és menys expert i astut que Harry Hole, però té altres funcions narratives: “És més còmic i menys devastat emocionalment, almenys al principi. No és un geni ocult, és algú que intenta no enfonsar-se”.

Minneapolis: del somni americà al conflicte

La ciutat de **Minneapolis** exerceix un paper central en el relat. És capital econòmica i cultural de Minnesota, amb un nivell de vida alt, però també un focus de desigualtats racials i urbanes. L’autor va viatjar personalment a la zona durant el procés de documentació, i assegura que va trobar una ciutat tensionada.

“Minneapolis estava potes enlaire”, recorda, en referència a la situació viscuda arran del cas George Floyd el 2020. Tot i que la trama és anterior, Nesbø va poder percebre “un malestar latent” que la novel·la recull.
El llibre reflecteix també la presència històrica d’immigració noruega a l’estat. Minnesota és un dels territoris amb més descendents d’escandinaus del país, un element que va influir en la tria de l’escenari: “Era com tornar a la Noruega de fa 40 anys”, explica. Una cultura d’origen preservada amb força —més que al seu país natal, segons ell— i que afegeix interès identitari al relat.

La cultura de les armes com a eix temàtic
Una de les temàtiques principals del llibre és la normalització de la violència. Nesbø ho descriu amb claredat "Als Estats Units, la violència es veu com la solució als problemes."

L'autor contraposa aquest enfocament amb la realitat europea, on la policia i la ciutadania solen prioritzar altres vies de resolució. El llibre incorpora escenes que transcorren en una convenció de l'Associació Nacional del Rifle (NRA), amb personatges que defensen que portar una arma és garantia de seguretat personal.

Tot i que no oculta la seva opinió personal, Nesbø insisteix que no busca fer un discurs ideològic explícit "Intento ser descriptiu, no normatiu. Les meves novel·les no volen convèncer ningú políticament." El control d'armes, però, no és només debat polític. En molts personatges apareix vinculat a por, precarietat i trauma familiar.

Violència estructural i desigualtats

Durant el procés de documentació, Nesbø va detectar una percepció de la delinqüència diferent de la que s'associa habitualment als Estats Units. "Hi havia més preocupació per la criminalitat a les altes esferes que pels delictes del carrer", assenyala. Aquesta observació es reflecteix en Minnesota a través d'escenaris i personatges que mostren com la desigualtat, la desconfiança institucional i la polarització política condicionen la vida quotidiana a Minneapolis.

Segons el novel·lista, la violència forma part de la configuració històrica del país: "**No és un accident del sistema, forma part de la seva estructura**". L'obra retrata una classe mitjana que se sent **abandonada** per les institucions i que percep que els mecanismes de protecció social **ja no funcionen** com abans.

Aquesta mirada col·lectiva s'articula també mitjançant una sèrie de personatges secundaris que interactuen amb Bob Oz i complementen el retrat social del llibre. És el cas de Kay Myers, policia afroamericana que ha de fer front a actituds discriminatòries dins del mateix cos; Liza Hummels, cambrera que arrossega precarietat laboral i seqüeles físiques i emocionals; o Mike Lunde, taxidermista que treballa cada dia amb la mort com si fos part natural i rutinària del seu entorn. A partir d'aquest personatge, Nesbø introdueix un element simbòlic que vincula directament amb el seu treball de camp: "Entrar en un taller de taxidèrmia és com entrar en una església: s'hi conserva allò que ha mort".

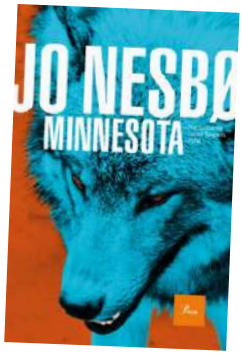

L'autor converteix la taxidèrmia en metàfora del manteniment forçat d'identitats i valors que ja no tenen funció en la realitat actual nord-americana. Un intent de preservar mites nacionals i culturals que sovint entren en conflicte amb els canvis socials.
Pel que fa a la construcció narrativa, Nesbø incorpora un escriptor noruec dins la trama, que investiga els mateixos fets que Bob Oz. Aquesta elecció respon a la necessitat de representar una mirada externa i conscient del seu punt de partida: "No sóc americà i necessitava una perspectiva que no fingís entendre-ho tot des de dins". Aquest recurs permet combinar la immediatesa de l'acció policial amb una observació analítica del context.

Tot i el pes que hi té l'entorn social, Nesbø defensa la naturalesa del thriller com a literatura d'entreteniment: "El crim és una eina per parlar del caràcter humà".
Minnesota manté una estructura clàssica del gènere, amb una investigació que avança mitjançant girs successius i un increment sostingut de la tensió narrativa fins al desenllaç. El llibre, però, evita un final totalment resolutiu: en lloc de respostes taxatives, deixa interrogants sobre l'estat actual de la societat nord-americana i la direcció cap a la qual avança.

En relació amb el futur del protagonista, l'autor no descarta que Bob Oz torni en una nova història: "No tenia prevista cap seqüela, però el personatge m'ha acabat agradant. Ja veurem". Paral·lelament, confirma que ja ha completat el primer esborrany d'una nova entrega de Harry Hole, actualment en procés de revisió. En l'àmbit audiovisual, Nesbø participa com a guionista i responsable creatiu en la sèrie sobre Harry Hole que prepara Netflix, i continua col·laborant en adaptacions cinematogràfiques de la seva obra: La casa de la noche i Sang a la neu. Manté l'autocrítica: "Si no funcionen, la responsabilitat és tota meva".
Amb aquesta novel·la, Nesbø consolida el seu perfil com a autor europeu amb mirada internacional. Minnesota conserva els elements essencials del noir —intriga criminal, tensió i un protagonista complex—, però els situa dins un marc que analitza qüestions vigents als Estats Units: l'accés a les armes, la polarització política, la crisi d'identitat i el desemparament econòmic.

El llibre no pretén formular diagnòstics definitius, però planteja un punt de partida necessari per entendre un fenomen global: el crim com a conseqüència i no com a causa del que passa a la societat. Tal com resumeix l'escriptor:
"La ficció no serveix per donar respostes, sinó per formular preguntes importants."

La gran odissea de Mark Twain torna a sonar en català amb la nova traducció de d'Huckleberry Finn

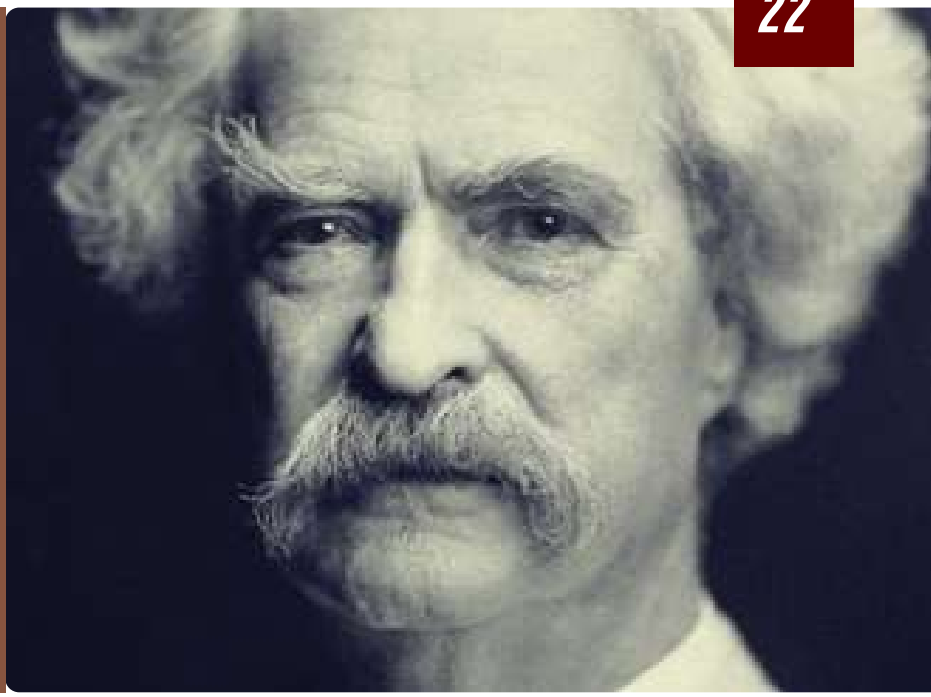

L'obra mestra de Mark Twain, publicada per primera vegada el 1884, arriba ara en una traducció renovada de Xavier Pàmies i amb un pròleg del poeta Enric Casasses, que ofereix una lectura fresca i profunda d'un clàssic que continua interpel·lant els lectors de totes les edats.

Aquesta nova versió que publica Proa, reivindica la força literària i l'actualitat d'una novel·la que, sota l'aparença d'un relat d'aventures juvenils, amaga un retrat punyent de la societat nord-americana del segle XIX. El viatge d'en Huck Finn i l'esclau fugitiu Jim pel riu Mississipí —un recorregut que ha quedat gravat en l'imaginari col·lectiu— es transforma en una exploració dels grans conflictes morals del seu temps: l'esclavatge, l'autoritat dels adults i la lluita entre la consciència personal i les convencions socials.

La picaresca i l'humor característics de Twain conviuen amb episodis foscos: en Huck, fugint d'un pare violent i de la viuda Douglas que el vol "civilitzar", acaba immers en disputes familiars sagnants i en les estafes de dos buscavides tan enginyosos com amorals. Però, com han remarcat generacions de crítics, el cor del llibre és la relació entre Huck i Jim, una amistat que desafia prejudicis i que esdevé una crítica valenta als fonaments moralment corromputs de l'època.

Mark Twain, un observador privilegiat de l'Amèrica del seu temps

Darrere el pseudònim de Mark Twain s'amaga Samuel Langhorne Clemens, escriptor i periodista que va saber convertir els seus records d'infantesa a la riba del Mississipí i les seves múltiples feines a la regió en matèria literària inesgotable. Obres com Life on the Mississippi (1883) i Les aventures d'en Tom Sawyer (1876) comparteixen aquesta mirada viva i humorística, que amb els anys es tornaria més amarga en títols com Pudd'nhead Wilson (1884) o The Mysterious Stranger (1916).

Twain va ser una figura enormement influent: va escriure per al Territorial Enterprise, va triomfar amb llibres de viatges com Innocents Abroad (1869) i va relacionar-se amb presidents, artistes i aristòcrates europeus. El seu enginy el va convertir en un referent popular, i, segons William Faulkner, es pot considerar «el pare de la literatura estatunidenca». Tan gran fou el seu llegat que la seva autobiografia, dictada el 1906, no es va publicar fins al 2010, complint el seu desig que sortís a la llum un segle després de la seva mort.

Una edició per redescobrir un clàssic

La nova traducció catalana d'Huckleberry Finn aspira a acostar el lector contemporani a l'oralitat vibrant i l'humor fi de Twain, preservant l'essència d'una obra que va revolucionar la narrativa nord-americana. Amb la riquesa lingüística de Pàmies i el context literari de Casasses, aquesta edició convida a redescobrir un clàssic que, més d'un segle després, continua navegant amb plena vigència.

La novel·la Hamnet de Maggie O'Farrell es renova en una edició il·lustrada

La novel·la Hamnet, de Maggie O'Farrell, arriba al públic en una nova edició il·lustrada que aposta per una experiència de lectura més visual i immersiva. Les il·lustracions de l'artista Laura Agustí acompanyen la història per reforçar-ne els moments clau i apropar el lector al context íntim i emocional dels personatges.

La història situa el focus en Agnes, la dona de William Shakespeare, una jove de Stratford amb un fort vincle amb la natura i un ampli coneixement de les plantes medicinals. El seu matrimoni amb un jove mestre de llatí es veurà marcat per la pressió social i familiar, però sobretot per la pèrdua del seu fill Hamnet, amb només onze anys. Un fet històric que, segons moltes interpretacions, marcaria decisivament la creació de Hamlet.

Una mirada artística propera i delicada

Laura Agustí (Aragó, 1980), coneguda com Lalauri, és la responsable d'acompanyar aquesta història amb un imaginari visual propi. Va créixer en un poble aragonès on va establir una forta relació amb els gats, animals que posteriorment es convertirien en protagonistes recurrents de la seva obra. Llicenciada en Belles Arts per la Universitat Miguel Hernández d'Altea, també es va formar en disseny d'interiors a l'Escola Massana de Barcelona.

Agustí va iniciar el seu recorregut editorial amb Gatos en la cabeza (Lunwerg, 2018), i més endavant va publicar el relat il·lustrat Historia de un gato (Lumen, 2020). Ha col·laborat amb nombroses editorials i s'ha consolidat com una il·lustradora de referència gràcies al seu estil detallista, íntim i carregat de simbolisme. El seu treball per Hamnet reforça l'atmosfera emocional d'O'Farrell amb una sensibilitat que encaixa perfectament amb el relat.

De les llibreries a la gran pantalla

Aquest 2025 està prevista l'estrena de l'adaptació cinematogràfica dirigida per Chloé Zhao (Nomadland, Eternals). Paul Mescal interpretarà Shakespeare i Jessie Buckley encarnarà Agnes. Joe Alwyn i Emily Watson completen un repartiment que combina talent britànic i nord-americà. El film s'ha rodat a Gal·les i, de moment, no té data exacta de llançament. Maggie O'Farrell ha participat en el guió, assegurant la fidelitat al to i als valors de la novel·la.

Reivindicar la figura oblidada d'Agnes

Amb Hamnet, O'Farrell dona veu a aquells que la història oficial ha deixat de banda. Especialment Agnes, sovint jutjada de manera injusta per la historiografia tradicional. L'autora desmenteix idees esteses al llarg del temps, com que Shakespeare detestava la seva esposa, i recorda que ell va destinar gran part dels seus guanys a la seva família a Stratford, on va tornar un cop acabada la seva carrera teatral a Londres.

La connexió entre Hamnet i Hamlet és, per a O'Farrell, clau. A l'època isabelina ambdós noms s'utilitzaven com a variants del mateix. L'autora creu que Shakespeare va escollir el títol com una forma d'afrontar el dol i preservar la memòria del seu fill. "Això el converteix en un pare que plora i escriu per recordar", ha dit més d'un cop.

La novel·la també va donar el salt al teatre el 2023, amb una adaptació de la Royal Shakespeare Company a Stratford-upon-Avon.

134 MAGGIE O'FARRELL

muchas, desde luego, viviendo tan cerca, con tanto trabajo, tantos niños, tantas bocas, tanta comida que hacer y ropa que lavar y remendar, mientras los hombres miran y asienten, sosiegan y guían—, desaparecen cuando hay trabajo. Aunque ambas se quejen y se piquen y tengan toda clase de roces; aunque discutan y se enfaden y suspiren; aunque tiren la comida de la otra a los cerdos porque está salada o poco triturada o demasiado fuerte; aunque miren con recelo lo que teje, cose o borda la otra, en momentos como este funcionan como las dos manos de una misma persona.

Por ejemplo ahora: Agnes vierte agua en una sartén y le echa un pellizco de polvos. Mary le da al fuelle, coge la leña que trae Hamnet, manda a Susanna que vaya a su casa y traiga sábanas del cofre. Enciende las velas, las llamas bailan y se alargan, proyectan círculos de luz en los rincones oscuros de la habitación. Agnes le da la sartén a Mary, que la pone a la lumbre. Ahora suben las escaleras las dos juntas, sin hablar, y Agnes sabe que Mary saludará a Judith con una sonrisa, le dirá algo animoso y despreocupado. Juntas se ocuparán de la niña, bajarán el jergón, le darán la medicina. Lo harán todo mano a mano.

L'ILLA DELS LLIBRES

19 anys compartint l'actualitat literària

Email: info@illadelsllibres.com

WWW.ILLADELSLLIBRES.COM